

به نام خدا

زنده کردن چشم اندازان : پرورش خلاقیت در دانش آموزان

مولفان :

راضیه دزیانی

فاطمه کوه

مهدیه کشمیری

فاطمه میهن دوست

سمیه پاک منش

انتشارات ارسطو

(سازمان چاپ و نشر ایران - ۱۴۰۳)

نسخه الکترونیکی این اثر در سایت سازمان چاپ و نشر ایران و اپلیکیشن کتاب رسان موجود می باشد

chaponashr.ir

سرشناسه: دزیانی، راضیه، ۱۳۴۱
عنوان و نام پدیدآور: زنده کردن چشم اندازان: پرورش خلاقیت در دانش آموزان/ مولفان راضیه دزیانی،
فاطمه کوه، مهدیه کشمیری، فاطمه میهن دوست، سمیه پاک منش.
مشخصات نشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری: ۱۴۷ ص.
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۹۸۷-۹
وضعیت فهرست نویسی: فیبا
موضوع: دانش آموزان - پرورش خلاقیت
شناسه افزوده: کوه، فاطمه، ۱۳۵۰
شناسه افزوده: کشمیری، مهدیه، ۱۳۶۴
شناسه افزوده: میهن دوست، فاطمه، ۱۳۵۶
شناسه افزوده: پاک منش، سمیه، ۱۳۶۱
رده بندی کنگره: PN۲۱۹۱
رده بندی دیویی: ۸۰۹/۲۵۲
شماره کتابشناسی ملی: ۹۴۹۳۹۰۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیبا

نام کتاب: زنده کردن چشم اندازان: پرورش خلاقیت در دانش آموزان
مولفان: راضیه دزیانی - فاطمه کوه - مهدیه کشمیری - فاطمه میهن دوست - سمیه پاک منش
ناشر: انتشارات ارسطو (سازمان چاپ و نشر ایران)
صفحه آرای، تنظیم و طرح جلد: پروانه مهاجر
تیراژ: ۱۰۰۰ جلد
نوبت چاپ: اول - ۱۴۰۳
چاپ: زبرجد
قیمت: ۱۴۷۰۰۰ تومان
فروش نسخه الکترونیکی - کتاب رسان:
<https://chaponashr.ir/ketabresan>
شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۳۳۹-۹۸۷-۹
تلفن مرکز پخش: ۰۹۱۲۰۲۳۹۲۵۵
www.chaponashr.ir

فهرست مطالب

عنوان	صفحه
فصل اول.....	۷
آزادسازی خلاقیت.....	۷
در آغوش گرفتن روح خلاق در درون	۷
درک قدرت تخیل	۹
پرورش فرهنگ خلاقیت.....	۱۲
شکستن موانع برای آزادسازی نوآوری	۱۴
روانشناسی خلاقیت: بینش ها و کاربردها	۱۶
پرورش اعتماد به نفس خلاق در دانش آموزان	۱۹
ایجاد فضایی برای اکتشاف و ریسک پذیری	۲۱
ایجاد بنیادی برای خلاقیت مادام العمر	۲۴
فصل دوم.....	۲۷
پرورش یک محیط کلاس درس خلاق.....	۲۷
طراحی فضاهایی برای الهام و همکاری	۲۷
القای خلاقیت در فرهنگ کلاس درس	۲۹
ایجاد فضای امن برای بیان خلاق	۳۲
ادغام هنر در برنامه درسی	۳۴
محیط های یادگیری انعطاف پذیر برای تفکر واگرا	۳۶
استفاده از فناوری برای افزایش خلاقیت	۳۹

۴۱.....	پذیرش تنوع و فراگیری در فضاهای خلاق
۴۳.....	مطالعات موردی: مدل های موفق کلاس درس خلاق
۴۷.....	فصل سوم.....
۴۷.....	برانگیختن خلاقیت از طریق کنجاوی.....
۴۷.....	برافروختن کنجاوی: دروازه خلاقیت
۴۹.....	پرورش فرهنگ تحقیق و شگفتی
۵۱.....	تشویق به پرسش و حل مسئله
۵۳.....	کشف احساسات و علایق پنهان
۵۶.....	نقش بازی و اکتشاف در یادگیری
۵۸.....	پروژه ها و تحقیقات کنجاوی محور
۶۰.....	پرورش کنجاوی از طریق تجربیات معتبر
۶۲.....	تقویت یادگیری مادام العمر از طریق کنجاوی
۶۷.....	فصل چهارم.....
۶۷.....	پرورش مهارت های تفکر خلاق.....
۶۷.....	توسعه توانایی های تفکر انتقادی و جانبی
۶۹.....	استقبال از ابهام و پذیرش شکست
۷۲.....	تشویق انعطاف پذیری و سازگاری
۷۴.....	تحریک تفکر واگرا و همگرا
۷۶.....	تقویت مهارت های حل مسئله
۷۹.....	پرورش شناخت و سنتز الگو
۸۱.....	ایجاد تاب آوری در مواجهه با چالش ها

۸۴.....	راهبردهای توسعه مهارت های تفکر خلاق.....
۸۷.....	فصل پنجم.....
۸۷.....	پرورش خلاقیت از طریق ادغام هنر.....
۸۷.....	استفاده از قدرت یادگیری مبتنی بر هنر.....
۸۹.....	ارتباط هنر با موضوعات برنامه درسی اصلی.....
۹۱.....	کاوش ارتباطات بین درسی از طریق هنر.....
۹۳.....	پذیرش روش های متعدد بیان.....
۹۵.....	استفاده از هنر به عنوان وسیله ای برای یادگیری اجتماعی و عاطفی.....
۹۸.....	درگیر کردن دانش آموزان در تمرینات هنرهای خلاق.....
۱۰۰.....	ادغام هنر در سطوح پایه و رشته ها.....
۱۰۲.....	تجلیل از خلاقیت دانش آموزان از طریق نمایشگاه های هنری.....
۱۰۵.....	منابع.....

در زندگی ما لحضاتی وجود دارند که بیش از هر چیزی به انهایی که دوستشان داریم چیزی خاص را ارزانی میکنیم.

این کتاب، یک پیام عمیق و صمیمی است که با نهایت عشق و احترام، آن را به خانواده ی عزیزمان تقدیم می کنیم که همیشه در تمامی این مسیر ، همراهی و همکاری شان را از ما دریغ ننمودند.

در این صفحات نه فقط کلماتی از دل و ذهن را نظاره خواهید کرد، بلکه شاهد تجربیات اندیشه ها و احساساتی خواهید بود که از ژرفای روح آدمی سرچشمه می گیرند. امیدوارم این کتاب ، شما را به دنیایی از تفکر انسانیت و ارتباط نزدیکتر برده و از آن به عنوان یک راهنمای صمیمی برای رسیدن به آرامش و خوشبختی استفاده نمایید.

فصل اول

آزادسازی خلاقیت

در آغوش گرفتن روح خلاق در درون

خلاقیت جنبه اساسی وجود انسان است که از مرزهای فرهنگی فراتر می رود و سیر تاریخ را شکل می دهد. در بافت ایران، ملتی غنی از میراث فرهنگی و سنت هنری، روح خلاق در میان چالش ها و محدودیت ها شکوفا می شود. همانطور که افراد پیچیدگی های هنجارها و انتظارات اجتماعی را طی می کنند، بهره گیری از پتانسیل خلاقانه آنها به وسیله ای برای ابراز خود و توانمندسازی تبدیل می شود (عموزاده و بیرجندی، ۱۳۹۹/۲۰۲۰، ص ۲۷). مفهوم پذیرفتن روح خلاق در درون، رویکردی چندوجهی را در بر می گیرد که شامل توسعه شخصی، احیای فرهنگی و دگرگونی سیاسی-اجتماعی می شود.

در قلب پذیرش خلاقیت، شناخت ارزش ذاتی آن در پرورش نوآوری و پیشرفت نهفته است. در ایران که میراث تاریخی با آرزوهای مدرن در هم آمیخته است، پرورش خلاقیت برای پیمایش در پیچیدگی های دنیایی که به سرعت در حال تغییر است امری ضروری می شود (دادخواه، ۱۳۹۸/۱۳۹۸، ص ۴۵). چشم انداز آموزشی نقشی محوری در این تلاش ایفا می کند و به عنوان بوته ای برای پرورش استعدادهای خلاق و پرورش فرهنگ آزمایش و کاوش عمل می کند (محمدپور، ۱۳۹۵/۱۳۹۵، ص ۷۳). با پذیرش روحیه

خلاق در چارچوب های آموزشی، موسسات می توانند دانش آموزان را توانمند سازند تا از مرزهای مرسوم فراتر رفته و پتانسیل کامل خود را آزاد کنند.

علاوه بر این، پذیرش خلاقیت شامل به چالش کشیدن پارادایم های موجود و پرورش ذهنیت باز بودن و سازگاری است. در ایران، جایی که هنجارهای فرهنگی-اجتماعی ممکن است گاهی بیان فردی را خفه کنند، پذیرش خلاقیت به یک عمل مخالفت با همنوایی تبدیل می شود (فتحی و باقری، ۱۳۹۶/۱۳۹۶، ص ۱۱۲). محققان استدلال می کنند که با تشویق تفکر واگرا و ارزش گذاری دیدگاه های نامتعارف، جامعه می تواند از قدرت دگرگون کننده خلاقیت برای رسیدگی به چالش های مبرم و تصور آینده های جایگزین استفاده کند (موسوی و کریمی، ۱۳۹۷/۲۰۱۸، ص ۸۸). بنابراین، پذیرفتن روح خلاق در درون مستلزم پرورش فرهنگی است که منحصر به فرد بودن را گرمی می دارد و محیطی حمایتی برای نوآوری ایجاد می کند.

علاوه بر این، پذیرش خلاقیت نیاز به ارزیابی مجدد رویکردهای آموزشی سنتی به آموزش دارد. در ایران، جایی که به خاطر سپردن لفظی غالباً بر تفکر انتقادی اولویت دارد، نیاز به اتخاذ روش های یادگیرنده محوری که خلاقیت و مهارت های حل مسئله را در اولویت قرار می دهند، به طور فزاینده ای احساس می شود (غنی زاده و معافیان، ۲۰۱۸/۱۳۹۷، ص ۲۰۵). تلاش های اصلاحی آموزشی بر اهمیت ایجاد محیط های یادگیری فراگیر که سبک های یادگیری متنوع را در بر می گیرد و روحیه تحقیق و کشف را پرورش می دهد، تأکید می کند (رحیمی و کتابی، ۲۰۱۵/۱۳۹۴، ص ۵۶). با پذیرش روحیه خلاق در شیوه های آموزشی، مربیان می توانند دانش آموزان را توانمند سازند تا در سفر یادگیری خود شرکت کنند و آنها را برای چالش های قرن بیست و یکم آماده کنند.

علاوه بر این، پذیرش خلاقیت مستلزم پذیرش شکست به عنوان بخشی جدایی ناپذیر از فرآیند خلاقیت است. در ایران، جایی که ریسک گریزی ممکن است مانع از آزمایش و نوآوری شود، نیاز به پرورش فرهنگی است که شکست را نه به عنوان یک پسرفت، بلکه

فرصتی برای رشد و یادگیری می‌داند (زارعی و ناظمی، ۱۳۹۹/۲۰۲۰، ص ۱۳۴). محققان استدلال می‌کنند که با قالب‌بندی مجدد شکست به‌عنوان پله‌ای برای موفقیت، افراد می‌توانند بر ترس از قضاوت غلبه کنند و ماهیت تکراری خلاقیت را بپذیرند (ضرغامی، ۱۳۹۸/۱۳۹۸، ص ۸۲). بنابراین، پذیرفتن روح خلاق در درون مستلزم تغییر در طرز فکر است، از ذهنیتی که از شکست می‌ترسد به ذهنیتی که آن را به عنوان یک کاتالیزور برای نوآوری و انعطاف پذیری می‌پذیرد.

علاوه بر این، پذیرش خلاقیت شامل تقویت همکاری بین رشته‌ای و تبادل بین فرهنگی است. در ایران، جایی که قومیت‌ها و سنت‌های فرهنگی گوناگون به هم نزدیک می‌شوند، انبوهی از پتانسیل خلاقانه در انتظار رها شدن از طریق همکاری و گفتگو است (محمدی و عباسی، ۱۳۹۶/۱۳۹۶، ص ۲۱۵). با شکستن سیلوها و تقویت تبادل بین رشته‌ای، افراد می‌توانند از دیدگاه‌های مختلف الهام بگیرند و تلاش‌های خلاقانه خود را غنی کنند (قاسمی و جعفری، ۲۰۱۸/۱۳۹۷، ص ۹۲). این رویکرد نه تنها کیفیت خروجی خلاق را افزایش می‌دهد، بلکه درک متقابل و قدردانی را در میان شکاف‌های فرهنگی ارتقا می‌دهد.

پذیرفتن روح خلاق در درون شامل یک رویکرد کل نگر به تحول فردی و اجتماعی است. در ایران، جایی که میراث برتری هنری با چالش‌های معاصر تلاقی می‌کند، پرورش خلاقیت هم وسیله‌ای برای خودشناسی و هم کاتالیزوری برای تغییرات اجتماعی می‌شود (فرهادی و هدایتی، ۱۳۹۵/۱۳۹۵، ص ۱۰۲). ایران با پرورش فرهنگی که خلاقیت را ارج می‌نهد، شکست را می‌پذیرد و همکاری را تشویق می‌کند، می‌تواند از میراث فرهنگی غنی خود برای آغاز عصر جدیدی از نوآوری و شکوفایی استفاده کند.

درک قدرت تخیل

خلاقیت جنبه اساسی وجود انسان است که از مرزهای فرهنگی فراتر می‌رود و سیر تاریخ را شکل می‌دهد. در بافت ایران، ملتی غنی از میراث فرهنگی و سنت هنری، روح خلاق در میان چالش‌ها و محدودیت‌ها شکوفا می‌شود. همانطور که افراد